

MARIBORSKI VEČERNIK JUTRA

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Grajski trg 7 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Komentarij

Zagrebski načelni sporazum je zbudil po vsej državi zanimive komentarje, zlasti v Beogradu, kjer je povzročil veliko pozornost. Delegati dr. Marković, dr. Gavrilović in Vlajić so svojim šefom že poročali o doseženem načelnem sporazumu in se računa, da bo protokol o sporazumu podpisan že v ponedeljek ali torek, ko se bodo delegati zopet pripeljali v Zagreb ali pa v Rogaško Slatino, kjer se trenutno nahaja dr. Maček. Na današnjem sestanku se bodo šefi beograjskega dela združene opozicije v smislu informacij dokončno sporazumeli glede formalnega podpisa protokola o načelnem sporazumu, nakar naj bi sledila velika skupna politična akcija opozicije med narodom.

Svoje odmeve je ta načelni sporazum zapustil umevno tudi v tisku. V tem oziru bi bila zelo zanimiva primerjava komentarjev v posameznih listih.

Dr. Mačkov organ »Hrvatski dnevnik« piše v zvezi s tem načelnim sporazumom: »Javnost bo nedvomno zanimalo, v čem je ta sporazum združene opozicije. O tem niso dali njeni predstavniki nikake izjave, vendar pa ni poznavalec političnih odnošajev težko pogoditi, da se ta sporazum giblje v duhu idej predsednika dr. Mačka o konstituenti in novi ustavi brez majorizacije, torej o državni ureditvi, pri kateri naj bi se ustvaril sporazum večine Srbov, večine Hrvatov in večine Slovencev. Že od preje obstoja med tremi srbijanskimi strankami isto mišljenje, da se sporazum ne more ustvariti z nikakršnim majoriziranjem, ampak da se more narodni sporazum doseči samo na ta način, da enako odgovarja volji Hrvatov, Srbov in Slovencev. To vprašanje ni torej ustvarjalo nobenih težkoč. Te težkoče so bolj tehnične prirode. Ko pa je splošno prevladalo prepričanje, da takšnih težkoč dejansko ni, tedaj je bilo lahko ustvariti ono, kar so predstavniki združene opozicije tudi storili. Ta sporazum ni niti v nasprotju z resolucijo glavnega odbora, niti s predlogom dr. Milana Gavrilovića, pač pa, kakor izjavljajo njihovi predstavniki, v skladu z idejami, ki jih je bil že sprejel dr. Maček.«

Zagrebske »Novosti« podajajo sledeče tolmačenje o tem sporazumu: »Sam sporazum med beograjsko in zagrebško izvenparlamentarno opozicijo sloni na demokratskih načelih, preko katerih bo mo goče zajamčiti rešitev notranjih problemov, v prvi vrsti »hrvatskega vprašanja«, vendar pa v duhu polnega sporazuma, nikakor pa majorizacije. Razen tega bo, če se lahko računa z normalnim razvojem, kakor se zatrjuje v krogih združene opozicije, delo konstituyente zelo obsežno in delikatno, in bo treba mnogo truda, modrosti in poznanja prilik v posameznih delih naše države, da lahko pridemo do solidnega narodnega sporazuma, ki naj ga sprejme ogromna večina Hrvatov, Srbov in Slovencev. V navedenih krogih izjavljajo, da je sporazum med Zagrebom in Beogradom prispel v svojo poslednjo fazo.«

Vilderjeva »Nova Riječ« izraža sledeče stališče o sporazumu: »Idea koncentracije zdravih demokratskih sil zori in se približuje svojemu uresničenju. Ona edino lahko prinese mir, likvidacijo diktature, vpostavitve državljanske svobode, harmonijo hrvatsva in srbstva in s tem tudi konsolidacijo države. Odslej bodo vsi tri stranke beograjske združene opozicije lahko vodile skupno politiko na vseh linijah.«

»Obzor« piše: »To idealno zblizanje združene opozicije in priznanje načelnega

Pariška vlada si ne dela skrbi radi franka

LONDON, 17. septembra. Pri angleški banki je bila konferenca, ki se je bavila s problemom francoskega franka. Ugotovilo se je, da niso odločilni činitelji pri francoskem fondu za izenačenje vrednosti franka storili nobenega resnega koraka, da se prepreči padec vrednosti francoskega franka. Zdi se, da se je francoska vlada odločila, da se odpove vsem tečajnim intervencijam in da pušči pasti frank do prirodne stopnje. Računajo, da bo frank obstal pri relaciji 150 frankov za funt. V pariških finančnih krogih govorijo tudi o 160 frankih za funt.

PARIZ, 17. septembra. »Excelsior« piše: V službenih krogih razlagajo padec funta in dolarja s špekulacijskimi podvigmi. Ni dvoma, da so bila navzlic padcu franka kronača z uspehom prizadevanja finančnega ministra Bonnetta, da izboljša rentne kurze. Na drugi strani pa še sploh ni posegel vmes izravnalni fond, ki naj pazi na valutne transakcije in ki čaka na ugodno priliko za protinapad.

Göringov organ napada Goebbelsa

BERLIN, 17. septembra. »Essener Nationalzeitung«, organ generala Göringa, zelo ostro kritizira novo nemško filmsko industrijo, ne samo radi tega, ker nekatere države bojkotirajo nemški film, ampak tudi radi tega ker niso najnovejši filmi nič vredni in sploh ne gredo v inozemstvo. Vsemu temu, tako trdi ta list,

je kriva filmska cenzura, ki spada v delo krog propagandnega ministrstva. List zatrjuje, da je nemški film v Benetkah sicer dobil neko nagrado, vendar pa je to bilo samo radi tega, ker obstoja osište Rim-Berlin. Brez tega bi sigurno ne bil nagrajen.

Japanci proglasili Sanghaj za zono kolere

LONDON, 17. septembra. Po vesteh iz Sanghaja so japonska oblastva proglasila Sanghaj za področje kolere. Vse ladje, ki prihajajo iz Sanghaja v japonska prista-

nišča, bodo stavljena v karanteno. Japanci zatrjujejo, da je v mednarodni coni in francoski koncesiji umrlo na posledicah kolere 658 oseb.

Umori, justifikacije...

PARIZ, 17. septembra. »Matin« poroča iz Barcelone, da sta bila tamkaj ustreljena bivši predsednik arangonskega generalnega sveta Ascaso in tajnik Alvarez. Gre za umor, ki se je baje izvršil po vplivu delegatov GPU Wisoka, Fernerja ter Karlsona.

SAN SEBASTIAN, 17. septembra, Iz

Santandra poročajo, da je anarhistični odbor v Asturiji, kjer vlada anarhistični diktator Belarmino Tomas obsodil na smrt generala Gorita, ki je poveljeval asturskim miličnikom na leonski fronti. Anarhisti pripisujejo generalu poraz vladnih čet.

Krilenka stemoglavljen

MOSKVA, 17. septembra. Službeno poročajo, da je centralni izvršni odbor sovjetske unije razrešil funkcije ljudskega

komisarja za pravosodje Krilenka. Na njegovo mesto je bil imenovan Andonov-Ovsjejenko.

Nemci preganjajo Poljake

VARŠAVA, 17. septembra. Napetost med Gdanskim in Poljsko se je zaostрила. Kljub protestu poljskega generalnega komisarja v Gdanku radi aretacije poljskega pismonoše, da gdanska policija zaustavi daljnjih 7 poljskih pismonoš ter jim zaplenila vse poljske časopise, med njimi tudi take, ki so v Gdanku dovoljeni. Nadalje so se pripetili tudi slučaj, da so

poljske otroke siloma odvedli v nemške šole. Uradna »Gazeta Polska« protestira najodločneje proti takim pasilnim dejanjem. Istotako poročajo, da je gdanska policija ponovno aretirala 70 letnega sodnika Webra iz Zopota, ker je objavil neko brošuro, v kateri ostro kritizira politiko gdanskih narodnih socialistov.

stališča Hrvatov ni morda toliko važno za kakšno politično akcijo, kakor so se optimistično izrazili prvaki združene opozicije, ampak veliko bolj za idejno psihološki preokret v najširših plasteh, zlasti pri Srbijancih. Ni dvoma, da se je iz strankarskih razlogov širilo nerazpoloženje, nezaupanje in sum proti vsem hrvatskim zahtevam, katerim so se stalno podtikali protidržavni razlogi. Če se to doseže, potem bo združena opozicija zares pripravila teren za bratski sporazum in konso-

lidacijo države. To je za nas važnejše kakor pa Markovi protokoli ali pa taktični uspehi v današnji nejasni politični situaciji.«

Povsem drugače pa piše »Slovenec«: »Splošno pa vlada v političnih krogih v Belgradu prepričanje, da je uspeh večerajšnjega zagrebškega sestanka enak vsem dosedanjim uspehom, kar dokazuje dejstvo, da se je dr. Maček takoj po pogajanju odpeljal v Rogaško Slatino na oddih, kar bi gotovo ne storil, če bi se dosegel

Kneginja Olga v London

Kneginja Olga se je s kneževičema Aleksandrom in Nikolo odpeljala v London, kjer se bosta oba kneževiča šolala.

Ves svet žaluje

Češkoslovaška prestolnica se pripravljala, da čim veličastneje sprejme v svojo sredo prezidenta Osvoboditelja. V takozvani Plečnikovi dvorani na Hradčanih je postavljen velik katafalk. Odbor, ki sestavlja program pogrebnih svečanosti, je prvotno sklenil, da bo pogreb že v ponedeljek. Spričo prijav inozemskih odposlancev, ki ne bi mogli do ponedeljka priti v Prago, pa je ta odbor sklenil, da bo pogreb v torek 21. t. m. ob 10. uri dopoldne. Drevi bodo krsto prezidenta Osvoboditelja prepeljali v Prago, od jutri naprej pa bo dovoljen dostop občinstva do mrtvega »tatičke«. Mimohod je urejen tako, da pojde lahko dnevno mimo katafalke 200.000 ljudi. Pogrebne svečanosti se pričnejo v torek 21. tm. ob 10. uri dopoldne. Prvi govornik, ki se bo poslovil od velikega pokojnika, bo prezident republike dr. Edvard Beneš, nakar bodo najvišji vojaški dostojanstveniki prenesli krsto na topovsko lafeto. Pogreb bo vodil generalni inšpektor češkoslovaške vojske general Srovi.

Ves svet žaluje za mrtvim, velikim prezidentom. Prezident republike dr. Beneš, češkoslovaška vlada in zlasti rodbina pokojnega Masaryka prejemajo od vsepovsod brzojavna sožalja. Pri pogrebu bo zastopal angleškega kralja praški poslanik, romunskega kralja prestolonaslednik Mihailo, dočim se bo predsednik francoske republike Lebrun najbrže osebno udeležil pogreba. Francosko vlado bo zastopal podpredsednik Leon Blum, romunsko vlado pa dr. Tatarescu.

Med sožalji je tudi sočutje, ki ga je izrazila Nj. Vel. kraljica Marija hčerki prezidentu Osvoboditelja gđc. Alici Masarykovi. Omenjena brzojavka se glasi: »Gđc dr. Alici Masarykovi, Praga. — Prejmite moje najgloblje sožalje v vaši veliki bolesti. — Marija.«

Amnestirana

V imenu Nj. Vel. kralja je z ukazom kraljevega namestništva odpuščen ostank kazni bivšega poslanca Vasilja Trbiča, ki je bil svoječasnno zaradi atentata od 6. marca lanskega leta obsojen na štiri leta zapora. Prav tako je s kraljevim ukazom ukinjen kazenski postopek proti poslancu Tanasiju Diniću, ki je bil svoječasnno obtožen v zvezi s tem atentatom.

PARIZ, 17. septembra. Policija je v zvezi z nekim tajinstvenim umorom izsledila tajno organizacijo. Gre za vojaško organizirano in oboroženo organizacijo, ki pripada skrajni desnici. V Parizu in provinci so bile izvršene številne hišne preiskave, pri katerih je bila zaplenjena velika množina pušk, ročnih bomb in streli. Navedena tajna organizacija ni v zvezi z znanima nedavnima atentatoma sredi Pariza.

tako važen uspeh, kakor se z njim hvali belgrajska združena opozicija. Trezni politiki smatrajo, da je zračna pot belgrajske združene opozicije v Zagreb dala samo »zračni sporazum«, kar bo tudi bližnja bodočnost potrdila.«

Tako torej »Slovenec«. Pozabil je pripomniti, kakšni so ti »politični krogi«. Sicer bi bila takšna pripomba tudi nepotrebna, saj je vse dobro znano.

Pabecki

Sovražniki Francije, klobase, sir, zelje

»Kmetijski list« poroča v št. 37: »Na dan ... Nikolaja, pa ne onega, ki nosi pridnim in ubogljivim otrokom okrog božiča darove, ampak na dan sv. Nikolaja Toledskega, 10. tega meseca, sem bral v »Slovenskem Narodu« tole zmahtno zavedo: Pred tedni je župnik Hafner priredil pod okriljem katoliškega »S. K. Planine« društveno potovanje na svetovno razstavo v Pariz. Po povratku v domovino iz Pariza je eden izmed voditeljev te ekscurzije »Strah« napisal v popoldanskem organu Katoliške akcije dolgovzen članek, v katerem je očital Francozom, da niso slovenskih katoliških gostov sprejeli z ono gostoljubnostjo, kakor bi bilo treba, in zaključil svoja izvajanja z izjavo, da bo radi te negostoljubnosti »700 slovenskih katoliških izletnikov postalo sovražnik Francije in Francozov«. Na ta napad odgovarjajo »Pariške Novosti«, glasilo jugoslovenske kolonije v Parizu, ki ga podpira tudi naša vlada, in izvajajo: »Pred nekaj tedni je prispela na pariško razstavo skupina 700 izletnikov iz Slovenije v organizaciji katoliškega društva »S. K. Planine«. Po povratku iz Pariza je njihovo vodstvo napisalo v nekem katoliškem dnevniku škandalozen članek proti Franciji radi negostoljubnosti, zatrjujoč, da se bo vseh teh 700 gostov spremenilo v ogorčene protifrancoške agitatorje. Nočemo francoske gostoljubnosti povzdigovali v nebo in priznavamo, da ne zasluži Pariz v polni meri ta pridevek. Pariz ni zrcalo, ne duša Francije — polovica prebivalcev v njem so tujci ali mešanci — poleg tega pa se Francoz in Francija ne merita po prijaznosti in uslužnosti natakarjev in soferjev. Najmanj pa imajo pravico kritike ljudje — teh 700 — ki so prišli na izložbo s 5 kilogrami prekajenega mesa, klobas in sira (vsak je dobil sveženj, da bi ga utihotapil brez carine), a so v Parizu kupovali samo kruh in kislo zelje, po katerem še danes smrdi katoliška šola v Issy le Moulineaux, v kateri so radi »negostoljubnosti« francoskih katoličanov skoraj brezplačno stanovali. Če ima sploh kdo pravico kake kritike, je gotovo nimajo ljudje, od katerih ni povprečno nobeden pustil v Franciji več kakor 300 frankov, četudi vstajemo voznjo, a je prišel sem, da vidi in si ogleda razstavo, za katero je francoski narod žrtvoval težke milijarde!« — Radoveden sem, če mi bosta poslala g. Hafner in g. Strah popravek po tiskovnem zakonu, da je res, kar je res, in da ni res, kar ni res.«

Celodnevna zamuda

Šentiljski prosvetni tabor je hvala Bogu prestan. Trije vlaki so nameravali prijeti udeležence, saj je bila prirediteljica urejena za vsako, tudi slabo vreme. Vlakov je isto nedeljo v št. III privozilo še več, vendar od severa in juga skozi št. III. Radi velikega vlakovnega prometa so prije vlaki z udeleženci izostali s celodnevno zamudo.

Licemerstvo

»Slov. Beseda« piše v št. 33: »Jerežljubni »Domoljub« piše v eni zadnjih števil takole: »Zakaj nesrečnega političnega sistema, ki se je začel že l. 1919., ki se je slovesno ustoličil z vidovdanske ustanove in ki se je potem razgalil v vsej svoji odurnosti in škodljivosti za časa diktature (v kateri je aktivno sodeloval tudi dr. Porošec! — Op. ur.), do danes, še ni bilo mogoče vreči? Iz enostavnega razloga, ker je dobival tudi na Slovenskem vedno nekaj pristašev, ravno dovolj, da so vsa dvojna leta mogli sedeti v belgrajskem narodnem predstavništvu razni Kramerji, Luciji in slični, katere so potem velesrbske vlade klicale v svojo sredo, da so »za opali« tam Slovence.« — Seveda tega sistema ni bilo mogoče še do danes vreči, če pa je dobil tudi v zadnjih dveh letih na Slovenskem nekaj pristašev, ki sedaj tudi sede v beograjskem narodnem predstavništvu in ki jih je centralistična vlada že pred dvema letoma poklicala v svojo sredo, da tam sedaj »zastopajo« Slovence. In čez to in tako zastopanje lastnih ljudi in voditeljev se sedaj jezi licemerski »Domoljub« ...«

Moč zadružništva

Ob 100 letnici rojstva očeta slovenskega zadružništva

Jutri poteče 100 let od rojstva velikega narodnjaka, zaslužnega zadrugarja ter liberalnega politika Mihaela Vošnjaka. V tej dobi neprestanih zmešnjav ter goilih materialističnih teženj je pač potrebno, da se spominjamo takih mož, kakor je bil Mihael Vošnjak. Nesebično delovanje tega in sličnih mož naj nam bo opozorilo, kako naj bi usmerili »svoje« gospodarsko in politično udejstvovanje v pravilno in tako uspešno smer.

Mihael Vošnjak je bil vseskozi idealist. Idealizem ga je vodil v gospodarstvu ter politiki. Mihaela Vošnjaka moramo ceniti kot skrajno narodno zavednega moža, kot početnika in ustvaritelja slovenskega zadružništva ter naprednega politika. Mihael Vošnjak poteče od znane rodbine Vošnjakov iz Šoštanjja ter je bil oče sedanega narodnega poslanca dr. Bogumila Vošnjaka.

Mihael Vošnjak je bil rojen 18. septembra 1837. leta v Šoštanjju. Srednje-

šolo je obiskal v Celju ter Gradcu, uni-verszo na Dunaju, kjer je dosegel inženjersko diplomu. Kot mlad inženjer je stopil v službo pri takratni Južni železnici, kjer je deloval do leta 1879. To službo je moral zapustiti radi svojega rahlega zdravja. Sedaj se pričme doba njegovega gospodarskega ter političnega udejstvovanja. Njegov gmojen položaj mu je to v polni meri dopuščal. Živel je izmenoma v Šoštanjju, Celju ter Gorici. Leta 1915. je emigriral v Švico, kjer je umrl 2. avgusta 1920 v kraju Territet. Kot zaveden narodnjak je smatral za nujno potrebo, da se narod tudi gospodarsko osamosvoji. Dobro je namreč videl, kako polagajo Nemci z gospodarskim udejstvovanjem temelje načrtni germanizaciji. Slovincem je treba dati močno gospodarsko ustanovo, ki bo zajela val nemškutarstva. In ta ustanova naj bi bila zadruga! Zato je pričel ustanavljati zadruge, in to najprej po nacio-

nalno ogroženih mestih in trgih. Te zadruge so postale prave trdnjave slovenskega. Prvo tako zadrugo je ustanovil v Ljubnem. Te zadruge so bile kreditne, zgrajene po sistemu Schulze-Deitzschevem, ki so dajale kredit obrtnikom in trgovcem; dajale posojila za gradnje Narodnih domov, podpirale razna narodna društva ter pridno zalagale s podporami revne visokošolce. Mihael Vošnjak je postavil temelj slovenskemu zadružništvu, na katerega sta začela pozneje graditi njegov brat dr. Jože Vošnjak in pa dr. Janez Evangelist Krek. V tej kratki dobi je ustanovil okoli 70 kreditnih zadrug ter prvo revizijsko zvezo pod imenom »Zveza slovenskih posojilnic« leta 1883 v Celju. Ta zveza je predhodnica današnje »Zveze slovenskih zadrug«. Zavzemal se je za ustanovitev slovenske gimnazije v Celju. Vodilno geslo Vošnjakovega življenja in udejstvovanja je bilo: koristiti nesebično svojemu narodu. —di—

Pobrežke občinske zadeve

V sredo je bila v veliki Renčljevi dvorani občinska seja. Iz poročila predsednika občine posnemamo: obč. pisarniški prostori se bodo razširili in bo tozadevna dela izvršil sam hišni lastnik gospod Kocpek. Glede gradnje novega dravskega mostu v Melju poroča predsednik, da je zadeva ostala na mrtvi točki, ker tozadevno zainteresirani krogi mestne občine niso za gradnjo, češ, da novi dravski most ni potreben za mesto, temveč le zgolj za Pobrežje, ki naj tudi samo skuša uresničiti svoje želje. Takšno izjavo je dobil predsednik pobrežke občine, ko je konferiral o tej zadevi z mariborskim županom. Tako bo torej ostal novi dravski most tudi v bodoče le sen Pobrežanov, ki se pa žal dolgo ne bo uresničil! Škoda le za obljube za časa volilnih shodov. — Tudi glede pobiranja občinske trošarine po finančnih organih je poročal predsednik, da so bile tozadevne vloge že odposlane potom sreza na banovine. — Glede škropljenja cest bo podvzela občina potrebne mere prihodnje leto na ta način, da bo nabavila škropilni voz. Isto zahteva tudi šolska oblast s posebno vlogo, ki pravi, da je nujno potrebno škropljenje Zrkovske ceste (radi šole), ki je obložena s prahom in je promet tamkaj dokaj živahen. Sicer pa je umevno, da so potrebni že letos za škropljenje te ceste nujni ukrepi, ko gre vendar za zdravje 600 mladih ljudi. Na vprašanje g. Volka, zakaj se ni izvedel sklep, da se škropi Aleksandrova cesta do pokopališča, je predsednik odgovoril, da je sedanje deževno vreme odklonilo potrebo škropljenja in se prav radi tega tudi ta sklep ni izvedel. (!) — Na podlagi na-

loga srezkega načelstva bo občina ukrenila tudi potrebne mere za telesno vzgojo doraščajoče mladine in je v to svrhu že napravila popis iste (okoli 600) ter imenovala troje vaditeljev, ki bodo ob malenkostni odškodnini vadili deco v gimnastiki, dokler Sokol in fantovski krožek ne bode ta dobila ponovnega dovoljenja za isto? — Sledil je apel predsednika na občinske odbornike in ostale občane radi predstojećih vaj glede napadov iz zraka, ki bodo trajale dva dni in je v nočnem času na dane signale pogasiti vse cestne svetiljke, kar velja predvsem za one prebivalce občine, ki opravljajo užiganje cestne svetiljke. — Sledila je druga točka dnevnega reda in se je izvolil v socialni odsek mesto radi žalitev nekoga odbornika, izstopivšega člana g. Matije Volka, g. O r n i k Franc. — Mnogo hrupne debate pa je povzročila predzadnja točka dnevnega reda, vprašanje prispevka meščanskim šolam. V tej točki je povzel besedo g. R. F e r m i š e k, občinski odbornik iz Tezna, ki je stavil dva predloga, prvič, da se ta prispevek zmanjša in drugič, da ga plačujejo posredno občini oni starši sami, ki hočejo svoje otroke izobraziti v meščanskih šolah, da pri tem ne bodo trpeli oni davkoplačevalci, ki teh otrok nimajo. Na te nepremišljene pojme, ki se upirajo vsakemu socialnemu in prosvetnemu družabnemu zakonu, je odgovoril član opozicije gosp. Anton P o ž a r in utemeljeval meščansko šolanje na bazi, da meščanska šola ni srednja ali kakšna višja strokovna šola, temveč predstavlja tip višje organizirane narodne šole. Sicer pa izpričuje dejstvo, da se rabi že za vsako obrt naj-

manj tri razrede meščanske šole, odkrito dolžnost, da plača prispevek občina sama, kakor je to tudi v ostalih občinah. Starši se itak oddolžijo za šolanje svojih otrok z odmerjeno jim šolnino! Končno se je na predsednikov predlog vendar našla neka izhodna rešitev tega vprašanja, da stopimo v stik z ostalimi okoliškimi občinami, da se bo s solidarnim nastopom skušal na podlagi davčne moči posameznih občin forsirati primeren prispevek k meščanskim šolam.

Loverske novice

Frekvenca na našem postajališču je zlasti ob sobotah, nedeljah in praznikih toliko, da bo treba misliti na razširitev postajališča in drugačno ureditev službe. Maistrova ulica je dobila podaljšano električno omrežje do Krekove ulice. Za leto je bojda postavka za podaljšanje omrežja izčrpano. V Gregorčičevi ulici so nastale lične nove stavbe, istotako v Jenkovi ulici, kjer še končno preurejuje veleposelnik Vurcinger svoje gospodarsko poslopje v stanovanjske prostore. — Nekatero naše ceste so že posute z gramozom, druge še čakajo popravila. — Tatvine koles so pri nas skoraj nekaj vsakdanjega. Nedavno je bilo ukradeno kolo nekemu uslužbencu tvrčke »Kovina«, ki ga je le za hip pustil pred vratil gostilne U. — V I. razred se je letos vpisalo nad 100 novincev.

Čebelarstva podružnica za Maribor in okolico je poklonila mesto venca na grob svojega predsednika šol. upravitelja g. Ivana Lukmana Din 100 za Janšev dom.

Droben spomin na Masaryka

Dvakrat sem videl in slišal Masaryka. Prvič leta 1907 ali 1908, ko je Wahrmondova afera razburkala vso avstrijsko javnost. Bil je Wahrmond profesor cerkvenega prava na univerzi v Inomostu in je v svojih predavanjih in v svojih predavanjih in v svojih spisih prišel navzkriž s katoliškimi kolegi in s katoliško javnostjo. Po vseh univerzitetnih mestih so se vršile hrupne demonstracije za in proti Wahrmondu. Naravno se je ta za vlado zelo mučna afera obravnavala tudi v dunajskem parlamentu. V Wahrmondovo zaščito ter v obrambo akademske svobode in svobode znanosti je v parlamentu nastopil kot glavni govornik profesor Masaryk in je v sijajnem govoru branil svobodo duha, ki mora biti zaščiten zlasti na univerzah, žariščih znanosti. V debato je odlično posegel tudi dr. Janez Ev. Krek, ki se je izkazal kot Masaryku enakovreden duh, dasi je v

marsičem zastopal nasprotno mnenje. V repliki je Masaryk izrecno izjavil, da mu je veselje debatirati z možem tako obsežnega in globokega znanja, kakor je dr. Krek. V tistih burnih dneh so bile galerije v parlamentu polne akademikov, ki so se divili logični sil Masarykovih argumentov.

Kmalu nato sem ga videl in slišal kot predavatelja v »Dunajskem akademskem združenju abstinentov«. Dasi v tistih časih med slovenskimi akademiki ni bilo mnogo pristašev abstinenčnega gibanja, se nas je vendar več slovenskih študentov udeležilo zborovanja, na katerem je bil najavljen kot govornik — Masaryk. Govoril je o vplivu alkohola in nikotina na voljo človeka in spominjam se, da je skoraj dobesedno rekel: »Prepričan sem, da bom kot abstinent dočkal 80 let in upam, da bom mogel dotlej svojemu narodu povedati vse, kar mi želim povedati.«

Dobrotljiva narava pa mi je dodala k zaželjenim 80. letom še 7 in pol let.

Gospodarske beležke

Važna finančna posvetovanja v Bukarešti. Dne 26. in 27. septembra se bodo vršila v Bukarešti posvetovanja zastopnikov narodnih bank držav Male antante. Guverner češkoslovaške narodne banke dr. Engliš in ravnatelj jugoslov. Narodne banke Radosavljevič prispeta v Bukarešto že 20. t. m. Časopisje pripisuje tem razgovorom velik pomen. Plačilna tehnika in medsebojni gospodarski odnošaji med državami Male antante naj se preuredijo. Konferenco bo vodil direktor romunske narodne banke Constantinescu, ki je znan pristaš najožjega finančnega sodelovanja med Romunijo, Čehoslovaško in Jugoslavijo.

Naše sadje na Dunaju. Znani bilten »Izvestaji jugoslavensko-avstrijske trgovinske komore« na Dunaju od pretekle sobote poroča obširneje o letošnjem izvozu našega sadja na Dunaj. Iz njega posnemamo: Izvoz naših češpelj se je pričel 16. avgusta. Do konca meseca jih je prišlo na Dunaj okrog 220 vagonov. Ali dočim so doma plačevali češplje po 1.70 do 2 Din za kilogram, so dosegle na Dunaju le ceno do 36 grošev za prav dobro blago, za srednje dobro samo do 32 grošev. Ker znašajo vsi stroški dunajskega trga polnih 15 grošev, moremo izračunati, da je bila ta kupčija slaba. Začetek septembra je prinesel majhno zboljšanje, kajti letina pri nas je bila slaba, tako da prihaja na Dunaj le 12 do 15 vagonov na dan, dočim je bilo lani štirikrat toliko. Cene so zrastle na Naschmarkt do 46 grošev. Vrečina pa je bila prodana od 36 do 46 grošev. Vsega je prišlo do sobote na Dunaj okrog 380 vagonov. (Lani že nad 1000 v tem času.)

Blago je prihajalo na Dunaj skoraj vse skozi v dobrem stanju. Le nekaj vagonov je bilo že prezrelih in zato so češplje že nekoliko trpele. Pakovanje je letos do bro. Najbolje se prodajajo koški po 12 kilogramov. Konkurenca Madžarske in Bolgarije je letos skoraj izginila. Naše blago se izvažja v enotnih koških, na katerih je natisnjeno ime: Jugoslavija (izjemoma v latinici). Iz sosesčine hočejo delati konkurenco s koški, na katerih natisnajo oznako: »tip Bosnia«. Mnogi pa kupujejo odrabljene naše koške in jih polnijo s konkurenčno robo, ki je očitno slabše vrste. Zadnji teden je prihajalo že smederevsko grozdje, ki je jako lepo in se je prodajalo po 85 do 88 grošev. Trošek je do 35 grošev na kilo. Računajte, kako se je to izplačalo.

Površina kultivirana s sladkorno peso v naši državi je letos v primeri z lanskim letom za 25% manjša. Razen tega se obeta še slaba letina, kajti povprečna vsebina sladkorja v pesi znaša samo 10 do 13.2%.

Kako je z romunsko letino. Po uradnih podatkih je znašal letošnji pridelek pšenice v Romuniji 370.000 (lani 350.000) vagonov in 420.000 (lani 561.000) vagonov koruze. Ostale vrste žita izkazujejo zmanjšanje pridelka.

1235 kg zlata smo uvozili v prvem letošnjem polletju. Vrednost uvoženega zlata znaša 61.8 milijonov Din. Največ zlata smo letos uvozili iz Anglije (za 36.9 milijona Din), iz Belgije (za 1 milijona), iz Nemčije (za 9.3 milijona Din) in iz Švice (za 5.6 milijona Din).

Naša trgovinska bilanca v prvem polletju 1937 izkazuje aktivni presežek v višini 462 milijonov Din. Vrednost uvoza znaša 2359 milijonov Din, vrednost izvoza pa 2821 milijonov Din. Lani smo v istem razdobju imeli pasivno trgovinsko bilanco in sicer v višini 352 milijonov D.

o načrtu novega zakona o cestnih fondih razpravljajo na konferenci gospodarskih zbornic, ki se je včeraj pričela v Beogradu. Debato o tem vprašanju je otvoril poslanec Ivan Mohorič, ki je med drugim naglašal, da se sredstva fonda ne bi smela uporabljati samo za nove ceste, ampak tudi za vzdrževanje starih. Posebej se bo treba ozirati na periferične kraje države, tako na dravsko banovino, ki neposredno meji na državo, kjer so ceste moderno urejene. Transziti preko Maribora in Račke je popolnoma upadel in prevažajo blago po ovinkih okrog naše države. Zauževal je, da se cestni fond radi tega uporabijo v veliki meri tudi za vzdrževanje starih cest, da ne bi izgubili še tega, kar že imamo.

Mariborske in okoljske novice

Iperitne in zažigalne bombe na Maribor

Inž. M. Večerjevič poškodovan

Danes dopoldne ob 10. je zvon tukajšnje stolnice naznanil, da se bližajo našemu mestu sovražni letalci, ki nameravajo izvršiti na Maribor zračni napad. Opazovalnica na mestnem stolpu je nekaj minut pred 10. uro dobila telefonično poročilo, da letijo letala v pravcu proti Mariboru. O tem je opazovalnica takoj obvestila važnejše industrijske obrate, ki so s sireni dali znak bližajoče se nevarnosti. Letal sicer ni bilo nad Mariborom, vendar je bilo predpostaviti, da bodo sovražna letala vrgla iperitne bombe nad naše mesto. Da se prebivalstvu prikaže efekt takih iperitnih ter zažigalnih bomb, so na Glavnem trgu postavili atrape, v katerih so zažgali 4 zažigalne bombe. Demonstraciji je prisostvovalo več tisoč ljudi, ki so z velikim zanimanjem zasledovali potek akcij na Glavnem trgu. Najprej so na desnem cestišču novega dela Glavnega trga sprožili iperitne bombe, ki tehtajo vsaka po 3 do 4 kg. Gasilci tuk. delavnice drž. železnice v predpisani opremi proti napadom s plinom so takoj stopili v akcijo. Najprej so prikazali, da se požar radi zažigalnih bomb ne da pogasiti z vodo, ki povzroča samo še večjo opasnost, kajti v tem slučaju nastanejo eksplozije, temveč samo s peskom, ki bi moral biti na vsakem podstrešju za slučaj, da treščijo na pod-

strešje takšne bombe. Nato so zažigali iperitne bombe v atrapah ter znova prikazali efekt takšnih bomb. Vajam so prisostvovali vsi člani tukajšnjega odbora za obrambo napada iz zraka, nadalje dijaki višjih razredov mariborskih srednjih šol s profesorji. Pri današnjih vajah sta sodelovali mariborska gasilska četa in gasilska četa delavnice državnih železnic. Prva je sodelovala s tremi oddelki, od katerih je bil prvi oddelek zaposlen na Glavnem trgu, drugi pa je odbrzel v Vrtno ulico, tretji pa na desni breg Drave. Ob 10.20 je zvon naznanil, da so sovražna letala, potem ko so vrgla nad Maribor iperitne bombe, zopet odletela ter da ni več nevarnosti. Sedaj so stopili v akcijo reševalci s plinskimi maskami, ki so del Glavnega trga, kamor so padle iperitne bombe, razkužili, in sicer najprej z vodo, nato pa s klorovim amonjakom. Ob 10.50 je bila vaja zaključena. Te dni se bo vršila nočna vaja. Že sedaj se opozarja prebivalstvo, da se strogo drži odredb odbora za obrambo mesta iz zraka. Pri današnjih vajah se je pripetila tudi majhna nezgoda, in sicer je postal žrtev prikazovanja efekta iperitnih bomb inž. Večerjevič, ki je pri zažiganju iperitnih bomb zadobil precejšnje opekline na desni roki. K sreči niso opekline težjega značaja.

Meščani!

Meščani! Čehoslovaški narod žaluje za svojim velikim prezidentom Osvoboditeljem gospodom T. Masarykom. Tej žalosti bratskega naroda se pridružuje Jugoslavija. V nedeljo 19. t. m. se vrše v Mariboru žalne slovesnosti. Mestna občina Maribor je na svojih poslopih že razobesila žalne zastave. Vljudno vabim meščane, da v soboto zvečer razobesijo na svojih hišah žalne zastave, ki naj višje do torca. — Predsednik mestne občine: dr. Juvan, s. r.

Za dijake najboljša ponilna peresa, steklena, navadna, zlata kupite najceneje pri Zlati Brišnik, Slovenska ulica 11.

Minister za telesno vzgojo naroda dr. Rogič bo obiskal jutri v soboto 18. t. m. Maribor, nakar odpotuje preko Ptuja in Celja v Ljubljano. V njegovem spremstvu bosta načelnik inž. Aračič in predstojnik strokovnega odseka prof. Ulaga. Namen potovanja ministra dr. Rogiča je, da se osebno seznanji z najvažnejšimi telesno-vzgojnimi in gasilskimi ustanovami dravske banovine.

Stari rod lega v grob. V tuk. splošni bolnišnici je preminil 72 letni viničar Mariko Jurij iz Svečine. Žalujemo naše tople sočutje!

Himen! V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Filip Skok, uradnik drž. ž., in Ernešek Marija, šivilja. Horvat Ivan, ž. zvančnik, in Horvat Monika, kuharica, Aleksandrova 39; Grobovšek Francišek, kmečki sin, in Eferl Ljudmila, posestnikova hči, od Gor. Sv. Kungote; Puharič Krešimir, fin. konc. uradnik v Ljubljani, in Rožman Vik., zaseb., Aškerčeva 18. Pavlič Vekoslav, mesarski mojster, Studenci, in Kovačič Marija, tkalka, Studenci; Cirman Ivan, žel. uradnik, Koseskega 18, in Plajšek Albina, učiteljska abiturientka, istotam (poročena na Brezju); Milkovič Albin, klepar drž. žel., Betnavska 29, in Papež Marija, predica, istotam; Cvirn J., kotlarski pomočnik, Studenci, in Maroh Štefanija, predica, Studenci; Antolčič A., ključ. pomočnik, Betnavska 18, in Frančič Elizabeta, snovalka, Jan Kolarjeva 7; Colnarič Florijan, posestnik, Makole, in Sket Marija, gospodinjica pomočnica, Sp. Radvanje, in Malek Zofija, tkalka, Spod. Radvanje; Vezjak Štefan, ključav. drž. žel., Tržaška 45, in Petek Marija, zasebnica, Ob železnici 14. — Bilo srečno!

Iz banovinske službe. Tajnik ljutomerskega cestnega odbora Rudolf Rubnik je premeščen v Šmarje pri Jelšah. Tajnik

šmarskega sreskega cestnega odbora Iv. Kosir je premeščen v Ljutomer. Ljutomerski banovinski cestni nadzornik Ciril Zupe je premeščen k sreskemu cestnemu odboru v Krškem, banovinski cestni nadzornik v Krškem Mirko Orešnik je premeščen v Ljutomer.

Sijajna priložnost za obisk Monakova. Ob priliki »Oktoberfesta«, to je od 1.—5. oktobra, vozi Putnik z luksuznim avtokarom v München. Popolen aranžma samo Din 1.100. Prijavite se takoj.

Iz policijske službe. Imenovana sta za policijska stražnika pripravnika pri mestni policiji v Mariboru Jakob Semelhauer in Alojzij Lovrenčič.

Razpis dijaških štipendij. Za šolsko leto 1937-38. so razpisane sledeče štipendije za dijake. A: Iz ustanove Feliksa in Pavline F e r k: za osem srednješolcev v Mariboru po 600 Din in za deset visokošolcev po 800 Din. Poklicani so v prvi vrsti zapustnikov sorodniki, nato iz krajev šentlenartskega sreza in mariborskega okrožnega sodišča. B: Iz ustanove dr. Franca R a p o c a: za pet visokošolcev po 1200 Din. Pogoji: da so rojeni ali pristojni v mariborski ali šoštanski sodni okraj. Spričo velikega števila prosilcev naj so podatki zlasti za visokošolce točni in konkretni, ne samo o gmočnih prilikah, temveč tudi kje je prosilec rojen, kam pristojen, v katerem semestru, kakšne izpite ima že doslej, kateri ga še čakajo, kedaj utegne študije končati. Prošnje je vložiti do 10. oktobra 1937 na Posojilnico v Mariboru, Narodni dom. — Rešitev prošenj bo predvidoma 23. oktobra.

Iz veterinarske službe. Napredoval je v VIII. skupino Gregor Jakelj, veterinarski pripravnik pri sreskem načelstvu v Ljutomeru.

Dinamični patrona mu je odtrgala glavo od telesa. Na banovinski cesti med vasjo Skale in Slovenjgradcem so našli na cesti nekega mrtvega moškega brez glave. Na podlagi poizvedb so ugotovili, da gre za 44 letnega banovinskega cestarja Filipa Tašlerja, ki si je zatlačil v usta dinamični patrono, ki mu je pri prič odtrgala glavo od telesa. Tašler je pred svojo smrtjo naslovil na banovinskega cestnega nadzornika neko pismo. Vzrok samomora še ni znan.

Celo Nemčijo si lahko ogledate ob priliki »Putnikovega« avtokarskega izleta od 3.—22. oktobra. Ker je to redka priložnost in znaša vožnja samo Din 4.600.-s popolnim aranžmanom ter je še polovica sedežev prostih, poziva Putnik zainteresente, da se za ta prekrasni izlet takoj prijavi.

Zadnje telefonične vesti

MRTVI PREZIDENT OSVOBODITELJ V PRAGI.

PRAGA, 17. septembra. Truplo prezidenta Osvoboditelja bo danes ob 18. uri slovesno ter z vojaškimi častmi prepeljano v Prago, kjer ga bodo pričakovali prezident dr. Beneš in drugi vodilni dostojanstveniki ob prihodu na Hradčin.

ZAROTA V BARCELONI.

MALAGA, 17. septembra. Po poročilih iz Barcelone je izbruhnila tamkaj nova velika zarota proti katalonski vladi. Arretiranih je bilo okoli 40 častnikov in več političnih osebnosti.

KAK SE DOGAJA V RUSIJI?

MOSKVA, 17. septembra. »Pravda« nadaljuje s članki, v katerih se prikazuje pojav razkroja v sovjetski uniji. Nacionalizem in trockizem sta povzročila, da kažejo vzhodne in zapadne republike vse večjo tendenco k osamosvojitvi. Po Stalinu izvedena čiščenja niso prinesla nobenih sprememb, ker stopi na mesto vsakega odstavljene komisarjev v posameznih republikah vedno nov nezanesljiv element. »Pravda« navaja okoli 200 slučajev in meni, da preti pridobitvamboljševizma od strani nacionalizma največja nevarnost. Vlada naj ob 12. uri nastopi najostreje, da prepreči popoln zlom sistema.

Mariborskemu sokolstvu! Članstvo vseh mariborskih sokolskih društev, Tezna in Studencev se poziva, da se polnoštevilno udeleži spominske žalne proslave za pokojnim prezidentom Osvoboditeljem Masarykom, ki bo v nedeljo dne 19. t. m. ob pol 11. uri v Narodnem domu. — Člani uprav se morajo udeležiti komemoracije v slavnostnih krojih. Dolžnost sokolstva je, da se oddolži spominu velikega pokojnika s svojo navzočnostjo pri komemoraciji, ki jo prirejajo Jugoslovansko češka liga, Češki klub in sokolstvo. — Meddruštveni odbor.

Jugosl.-čehosl. liga naznanja, da bo žalna svečanost za blagopok. prezidentom Osvoboditeljem T. M. Masarykom v nedeljo dne 19. 9. ob 10.30 v veliki dvorani Narod. doma. Vsi člani in prijatelji čehosl. naroda iskreno vabljeni!

Obiščite najboljšo rusko pevsko skupino Zaharoff v Veliki kavarni.

Dijaki kupujejo radi pri nas. Zato pridite še Vi. Vse šolske knjige in potrebščine po najnižjih cenah pri Zlati Brišnik.

Gledališki balet. Sestanek in prva vaja bo jutri, v soboto, 18. t. m. ob 17. uri v gledališču. Tam se sprejemajo še tudi nove prijave!

Vendar enkrat. V poštnem ministrstvu v Beogradu se je včeraj vršila tretja licitacija za polaganje kabla od Št. Ilja preko Maribora in Zagreba do Beograda. Licitacije se je udeležila samo ena tvrdka in sicer nemška tvrdka Siemens-Halske, ki je stavila sporazumno ponudbo v imenu vseh interesiranih tvrdk. Stroški za polaganje kabla znašajo, kakor znano, 400 milijonov Din. Licitacijo mora še odobriti ministrski svet, nakar bodo pričeli z deli.

Muro bodo regulirali. Banska uprava je razpisala licitacijo za izvedbo regulacijskih del na Muri v obmejnem pasu od km 105 do km 122. Proračun znaša Din 909.000.

Smrt v potoku. V Račah pri Framu si je 23 letni Vodušek Jernej pral noge v potoku, ki teče poleg dvorišča. Pri tem je dobil epileptičen napad in se je zvrnil v potok. Ker ni bilo v tem kritičnem trenutku nikogar blizu in si sam tudi ni mogel pomagati, je čez nekaj časa utonil in umrl. Kasneje ga je mati dobila v potoku. Sklicala je vse sosede na pomoč, ki so skušali rešiti nesrečneža z umetnim dihanjem, kar pa je bilo žal prepozno.

Ponovno opozarjamo na Putnikov avtokarski izlet v Brno od 25.—27. septembra. Cena Din 400.

Razpis voj. štipendij. Ministrstvo vojske in mornarice je razpisalo 10 (deset) štipendij za študij veterine na beograjski univerzi. Podrobni pogoji za sprejem in za vlaganje prošenj se dobijo na mestnem vojaškem uradu, Slomškov trg št. 11. Prošnje je treba vlagati do 30. sept. 1937.

Naskok na Homolhari

„Božanska kraljica gor“ je dobila svojega mojstra

Stari tibetanski potnik in pustolovec F. Spencer Chapman je spravljal pod pete enega izmed »nepremagljivih« vrhunccev veličastne Himalaje, ponosni Homolhari. Do zdaj je oznanila svetu to novico samo kratka radijska vest, ki ji pa zdaj sledijo prva izčrpana Chapmanova osebna poročila.

Na svojih številnih potovanjih po Tibetu je F. Spencer Chapman na stari gorski cesti, ki se vije iz Phari Dzonga proti Dugla Dohenu, že večkrat stopal pod Homolharjem, čigar mogočni vrh se ponosno dviguje v nebo. To goro imenujejo »božanska kraljica gora« in po vsem Bhutanu živi že od nekdaj legenda, po kateri ne sme nihče niti poskusiti, da bi to goro premagal. Kdor bi se tega lotil, bi ga zdobili bogovi, ki vladajo v gorski samoti.

Vse te legende pa niso na starega pustolovca niti najmanj vplivale. Lotil se je temeljitega opazovanja, predvsem najbolj strmih pobočij tega gorskega velikana, ki so ob lepih jasnih dnevih izborna vidna, nato pa je na podlagi teh opazovanj ugotovil, da Homolhari nikakor ni nepremagljiv, ampak da si ga utrjen, pod jeten in dobro opremljen hribolazec lahko spravi pod noge.

Mala skupina se loti in — odpove.

Pri prejšnjih podjetjih je Chapman prišel do skušnje, da ni dobro podati se na pot z velikimi odpravami. S seboj je vzel tokrat dobrega prijatelja in izkušnega hribolazca C. E. Crawforda iz Kalkute, razen tega pa si je skrbno izbral še tri nosače — z imeni Nima, Pasang in Kikuli. Nima in Kikuli sta že prej sodelovala pri raznih odpravah, Pasang pa je bil novinec. Kljub svoji neizkušenosti pa je ravno Pasang pozneje krepko pripomogel k zmagovitemu uspehu.

Celih deset dni so poskušali najti primerno pot, zdaj od Sikkima, zdaj spet od Bhutana. Vreme pa je silno kljubovalo in nagajalo. Po pobočjih so legali gosti oblaki in so se spuščali globoko v doline, poleg tega pa so divjali hudi snežni meteži, ki so kruto preskušali moči in vztrajnost te male odprave. Nima je prvi odpovedal, potem je zbolel tudi Kikuli in končno je gorska bolezen prisilila tudi Crawforda, da se je moral brzih nog umakniti v niže ležeče predele. Tako se je mala odprava počasi krhala. Vse to pa se je godilo ravno takrat, ko je našel Chapman ugodno pot za odločilen naskok na Homolhari.

Vzpon na gorskega velikana.

Chapman pa kljub temu sitnemu položaju ni hotel popustiti. Pasang, ki je edini med nosači ostal zdrav in pri močeh, je izjavil, da bo vztrajal. Oba pogumna moža sta se lotila vzpona.

Napredovala sta le počasi, saj sta morala zdaj sama prenašati vse tovore, ki

sta jih prej pomagala nositi Nima in Kikuli. Vsakih dvajset minut, pozneje pa celo vsakih deset minut je bilo treba počivati, da sta se vsaj za silo oddahnila. Dve noči sta presedela v ledeni votlini, ki sta si jo morala sama izsekati, da ju j pred snežnim viharjem vsaj za silo varovala. Na pol zmrznjena sta se drugo jutro otresla neprijetno debele snežene odeje. Dne 21. maja sta se znova zagnala v napad — že ob dveh zjutraj sta morala zlesti iz svojih spalnih vreč. Vodila ju je trdna volja in neomajna odločnost, ki se je izražala v gestu: **Homolhari mora pasti!** ... Danes ali nikoli ...!

Volja ju je gnala naprej, navzgor. Prišla sta na greben, ki leži samo še sto petdeset metrov pod zadnjim, najvišjim, sedem tisoč sto osemdeset metrov visokim, v nebo strmečim vrhuncem ponosnega gorskega velikana. Možja sta gledala pod seboj doline okoli Bhutana, na drugi strani sta opazovala Mount Everest, ki ga še nihče ni zmoget, vrh Makalu in veličastno skupino Kanchenjunga. Gore so v svojem vijoličastem sijaju nudile veličastno sliko. Treba pa je bilo zmagati še zadnjih sto petdeset metrov, ki sta se jih lotila trudna, onemogla in sopeča, toda ...

Končno je bilo truda polno delo opravljeno. Možja sta si tovariško segla v roke in sta se nato podala nazaj.

Sportna gibanja

Odbor lahkoatletskih sodnikov (službeno). Za lahkoatletski troboj, ki bo v soboto 18. t. m. ob 16. na stadionu SK Železničarja se določa sledeča žirija: vrhovni sodnik g. Venuti, vodja tekmovanja in starter g. Starešina ter sodniški kandidati.

Ptujske novice

Mestno poglavarstvo v Ptuj razglašuje, da so za uradovanje pri postaji za kontrolo sodov v Ptuj v mesecu oktobru dne 19., 20., 21., 22., in 23., novembra 15. in 16., decembra 16. in 17.

Gasilska četa v Ptuj je imela v tork akademijo, ki jo je pripravila na čast svojemu bivšemu poveljniku g. Brezniku Fr., ki se je preselil v Maribor. Lepo uspela akademija se je vršila na Tyrševem trgu in ji je prisostvovalo mnogo občinstva.

Katastrofa pri Borlu. Včeraj zjutraj se je zrušila pri gradu Borl tik nad cesto, ki vodi iz Borla v Varaždin, ogromna skala, ki se je odtrgala s hriba, na katerem stoji grad Borl. Približno 80 kubičnih metrov kamenja, gruščja in zemlje, pomešane s skalnatimi ploščami je zgrmelo z velikim truščem, ki je zbudil vse ondojne prebivalce, na cesto. Bobnenje kamenja in gruščja se je slišalo do 5 km na daleč. Ce-

ta povratek pa je bil zvezan s hudimi težkočami. Zdelo se je, kakor da so se vsi zli duhovi mogočnega Homolharja zakleli zoper svojega zmagovalca. Navalili so nanju.

Z ledenimi viharji in snežnimi cepini.

Celo cepini niso več prijemali, tako da sta oba možja nešteto krat drsela po več metrov globoko. Dvakrat sta se morala vrniti, to se pravi, morala sta zopet navzgor, da sta ušla nevarnemu snežnemu metezu oziroma da sta se vsaj za največjo silo zavarovala pred njim. Chapman sam priznava: »Najstrašnejše je bilo pač to, da sta morala vedno znova lesti navzgor, ko sva bila vendar tako vesela, da sva isto višino pred kratkim srečno pustila nad seboj.«

Junaška, drzno podjetna možja sta bila slednjič tako zdelana, da sta v razdaljah dvajset do petdeset metrov vedno iznova zaspala. Napori so ju tako zmučili, da nista mogla več niti kuhati, niti jesti. Zmaga, ki sta jo izvojevala, pa je bila popolna. Mr. Chapman je medtem sestavil tudi že svoj računski zaključek, ki pravi, da je bila to brez dvoma

najcenejša odprava, kar jih je svet kdaj videl. Celih dvajset funtov šterlingov je izdal Chapman za ta naskok na Homolhari. Zdaj pa povejte, ali ni bilo to res poceni?

sta je vsa zasuta in je promet v tem predelu do nadaljnjega ustavljen. Na lice mesta je prispela posebna komisija, ki bo odredila odstranjevanje nasutega materiala s ceste. Za grad Borl, vsaj predhodno, še ni nobene nevarnosti.

Marenberške novice

Lastovke nas zapuščajo. V nedeljo je bila v Marenbrgu prava senzacija. Ogrom-

na množina lastovk se je zbrala za odhod proti jugu. Vse telefonske in električne žice so bile zasedene po odhajajočih pticah selihkah, ki so veselo čivkajoč zapuščale naše kraje.

Nočni alarm. Gasilci so imeli v noči od pondeljka na torek nočno vajo. Točno ob polnoči je gasilski rog prebudil speče Marenberžane. Vaja je pokazala udarno spretnost naših gasilcev. Vaja je bila v rokah spretnega poveljnika g. Bremca.

Borba za knjigo o Windsorskem vojvodi

Kakor poroča tukajšnji »Prager Montagsblatt« je angleška vlada po svojem praškem poslanstvu vložila protest v zvezi z nedavno izišlo knjigo o Windsorskem vojvodi. Gre za delo češkoslovaškega pisatelja Jaroslava Maria pod naslovom »Kralj«. V tej knjigi prikazuje Maria dogodke ob abdikaciji Windsorskega vojvode na način, ki je v prilog Windsorskemu vojvodi, dočim se postopanje angleške vlade ostro kritizira. Pod psevdonimom avtorja se skriva znani odvetnik iz Tabora dr. Jaroslav Majer, ki je izrazil svojo pripravljenost, da izloči iz svoje knjige nekatera mesta, ki zbujaajo ogorčenje angleških vladnih krogov. Knjiga naj bi izšla v kratkem v Ameriki.

V naši državi je 12.000 slepcev

V Zemunu obstoja že 20 let naš osrednji zavod slepcev, ki je največji ne samo pri nas, temveč v vsej južnovzhodni Evropi. Koncem tega meseca bo ta zavod svečano proslavil 20-letnico svojega obstoja. Na to proslavo pridejo odposlanci iz Češkoslovaške, Bolgarije, Romunije, Anglije in Poljske ter iz mnogih drugih držav. Ta naš Zavod slepcev, ki je v ponos državi in narodu, si je utekel v svojem 20-letnjem poslovanju velike zasluge, saj imamo doslej v naši državi nič manj kakor 12.000 slepcev.

Spomnite se CMD!

Razno	Prodaj	Sobo išče
<p>NISEM PLAČNICA za nikakšne dolgove, ki bi jih kdorkoli napravil na moje ime. Angela Potokar, Brezje pri Mariboru. 5184</p>	<p>SLADKI JABOLČNIK Din 2.—, jabolka Din 1.50 pri Kormannu, Kamnica 22. 5191</p> <p>JABOLKA po Din 1.— za kg oddaja Kmetijska družba, Meljska cesta 12. 5161</p>	<p>Iščem prazno ali opremljeno SOBO po možnosti s štedilnikom. Naslov v upravi. 5170</p>
<p>BRZOJAVKA! Sveže morske ribe, izborna dalmatinska vina in filtrirani sladki vinski mošt v gostilni Vice Rotovski trg. 5180</p>	<p>Zgubljeno Črno, na dveh straneh razparano</p> <p>KRILO se je izgubilo na vógalu Sokolske in Zrkovske ceste. Pošten najditelj naj proti nagradi odda šivilji Nekrep, Zrkovska cesta na Pobrežju. 5181</p>	<p>Flanele za perilo V čednih vzorcih in prvovrstnih kakovostih Textiliana Büdefeldt Prosim oglejte si izložbe!</p>

Oglašujte v „Večerniku“

Skrivnosti

28

»Nič se ne boj, Blanka,« je rekla nežno, »glej, jaz sem pri tebi. Saj te ni nič strah?«

»Ne, ne!« je odgovorila deklica in je zopet vztrepetala.

»Ali si pomirjena?«

»Popolnoma.«

»Tedaj mi povej, kaj se ti je zgodilo. Ali te je morda kdo žalil?«

»Ne, tega ne.«

»Zakaj si torej prišla?«

»Ker sem bila nemirna.«

»Zaradi česa?«

»Zaradi očeta.«

Blanka je zadušila solze, ki so ji silile v oči.

»Ko ste davi odšli sem se zbudila in slišala s ceste nenavaden šum, ki me je čudno splasil.«

»Kaj je bilo?«

»To sem hotela tudi sama zvedeti.«

»Ali si šla dol?«

»Vprašala sem sosedo.«

»In kaj ti je odgovorila?«

»Rekla mi je ... da bodo to jutro na trgu Roket obglavili nekega zločinca ...«

»To je rekla?«

»Pomislite, pripravljali so se krvniki, da usmrte človeka ... to je vendar strašno!«

Sedaj je Volkulja vztrepetala in da premaga samo sebe, je prišla Blanko z obema rokama za glavo in jo večkrat poljubila na čelo.

»In kaj potem, če je tudi bilo res?« je dejala suhoparno, da zataji ginjenost, ki se je je lotevala. »Saj ni prvič, da v Parizu obglavljajo človeka, in zakaj bi ...«

»Gotovo, tudi sama sem si najprej tako govorila ... toda zvedela sem še več.«

»Kaj?«

»Še več so mi povedali o človeku, ki so ga obsodili na smrt.«

»Bil je zločinec, ki je nekoga ubil in oropal.«

»Tako pravijo.«

»To te je gnilo ... in si jokala?«

»Storila sem več ... mohla sem zanj.«

Volkulja se je zganila in obrnila glavo v stran. Ni hotela, da bi ji Blanka videla oči, polne solz.

»Pa vi ne veste, kdo je tisti obsojenec,« je nadaljevala Blanka. »Povedali so mi nekaj takega, da sem otrpnila od strahu.«

»Ali ga mar poznaš?«

»Nikakor ne.«

»Ali so ti povedali, kdo je?«

»Rekli so mi, da se imenuje ...«

»No, kako?«

»Everard, kakor moj oče!«

Volkulja je pobita in prestrašena utihnila.

»Ko sem to zvedela, je nadaljevala Blanka, »mi je, ne vem zakaj, nekaj stisnilo srce ... čuden strah me je prevzel. To je bilo nespametno, kaj ne? Toliko časa že nisem videla svojega očeta! Zbala sem se nečesa ... in sem zbežala, vsa iz sebe, skozi veter in dež, med viharjem in gromom, ter sem prihitela semkaj.«

»Ali si hotela videti svojega očeta?« je dejala Volkulja smehlaje.

»Oh če bi bilo mogoče ...«

»Zakaj bi ne bilo?«

»In kje je?«

»Blizu, nego si misliš!«

»Kje, kje?«

»Ugani!«

»Morda tukaj?« je kriknila Blanka.

(Dalje.)